

Mohinder Singh Kohli v. The State of Punjab, etc., (Tuli, J.)

ਮੁਦਈ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ *ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (2)* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ *ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (1)* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਪਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਰੱਖਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਖਿੜਕੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਖਿੜਕੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਨਾਲਾਸ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢਣਾ, ਸ਼ਾਇਦ, ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ *ਕਾਂਸ਼ੀ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (1)* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ *ਕੌਰ ਸੈਨ ਦੇ ਕੇਸ <13>* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬੀ ਐਸ. ਜੀ

ਪੱਤਰ ਪੋਸਟੋ ਅਪੀਲ

ਹਰਹੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੋਸਟੋ ਅਪੀਲ ਨੰ. 605 ਆਫ 1971

26 ਸਤੰਬਰ 1972

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (1914 ਦਾ I)- ਧਾਰਾ 58(2)(d) ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1940 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ— ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ (1963)-ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 93 —ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਧਾਰਾ 301, 304 ਅਤੇ 305 ਅਤੇ

ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 8- ਧਾਰਾ 58 (2) (ਡੀ) ਐਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ-ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ

ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ -ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਤੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ - ਕੀ ਅੰਤਰ- ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 301 ਅਤੇ 304 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ— ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ — ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ — ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਬੋਤਲ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਡੱਬਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਰੱਖਣੀ, ਲਿਜਾਣੀ, ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਡੱਬਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਰੱਖੀ, ਲਿਜਾਈ, ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਆਵਾਜਾਈ, ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 58 (1) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 2) (ਡੀ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 58 (2) (ਡੀ) ਵਿਚਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 305 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 (2) (ਡੀ) ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੪)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਪਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 (2) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ, 1963 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 93 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਿਰਫ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ, ਲਿਜਾਈ, ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੇਤ ਨਾਲ ਬਲਾਸਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੋਤਲ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੇਤ ਨਾਲ ਬਲਾਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਗਿਆ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਪਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4 ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ। ਨਿਰਯਾਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਵਣਜ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 301 ਅਤੇ 304 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Mohinder Singh Kohli v. The State of Punjab, etc., (Tuli, J.)

(ਪਰਾ ੫)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾ ਹੋਣ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਥੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਲਈ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(ਪਰਾ ੬)

1971 ਦੇ CW 3642 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 9 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਟੀਐਸ ਮੰਜਰਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਐਚ.ਐਸ.ਗਿਆਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਟੀ ਉਲੀ, ਜੇ.-ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਚੌਕ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਬੋਤਲਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਹੈ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲ ਨਿਯਮ, 1963 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਹੇ ਜਾਣ) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3642 ਆਫ 1971 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 9 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

{

(2) ਇਹ ਥੀਸਿਸ ਨਿਯਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ■ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਐਕਟ, 1914 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਅਤੇ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1963 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ। ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਕੇਵਲ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਾਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਭਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ। ਇਹ ਨਿਯਮ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

(3) ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਗਤਜੀਤ ਡਿਸਟਿਲਿੰਗ ਐਂਡ ਅਲਾਇਡ 1 ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਜਗਤਜੀਤ ਨਗਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ, (ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ 7 ਜੂਨ, 1963 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। 4 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ, ਉਕਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਉਸ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ, ਸਟੋਰ ਕਰਨ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਸਟੋਰੇਜ਼ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਡੀਲਿੰਗ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਲਾਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58(2)(d), ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਹੈ।

Mohinder Singh Kohli v. The State of Punjab, etc. (Tuli, J.)

ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹੀ ਬੇਨਤੀ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"58. (2) ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜੀਨ ਰੈਲਿਟੀ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

- (a) ***** 9
(b) ***** >
(c) ***** }

(d) ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਲੇਖ ਦਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(6) ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀਯੋਗ ਲੇਖ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"'ਐਕਸਾਈਜ਼ਬਲ ਆਰਟੀਕਲ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

1940 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ I ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 58 (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲ ਦੇ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਯਾਤ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੋਤਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਵਰਣਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ।"

ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 3(6-ਏ) ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"'ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਬੋਤਲ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਵਰਣਨ ਦੀ ਬੋਤਲ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਬੀਅਰ ਦੀ ਬੋਤਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

?

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹਿਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ,

ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"8. ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਭਾਵ, ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ, ਮੈਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ, ਕਬਜ਼ਾ, ਆਵਾਜਾਈ, ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਡੱਬਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਰੱਖਣੀ, ਲਿਜਾਣੀ, ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਟੋਨਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਲਿਜਾਣੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਖਰੀਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਆਵਾਜਾਈ, ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58(2)(d) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਧਾਰਾ 58(2) (ਡੀ) ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 301 ਅਤੇ 304 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੀਵਿਧਾਨ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 58(2) (ਡੀ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 305 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਵਿਧਾਨ. ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਪਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੀ ਸੀਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 93 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ, ਲਿਜਾਣਾ, ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੇਤ ਨਾਲ ਬਲਾਸਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦ

ਬੋਤਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੇਤ ਨਾਲ ਬਲਾਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਪਰਮਿਟ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੰਮ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਪਾਰ ਦੀ - ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4 ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ। ਨਿਰਯਾਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੋਤਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਰਾਜ. ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ। ਸੀਵਿਟਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਅਤੇ 304 ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

!

(6) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ

ਨਸ਼ੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੇ

' (7) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਐਪ ਪੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.

M/S ਭੀਮ ਕਾਟਨ ਕੰਪਨੀ, ਧੂਰੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ (ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ) r ਸੰਗਰੂਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ, ETC ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3663

6 ਅਕਤੂਬਰ 1972

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLVI)- ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) (a) (ii), ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ- ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੈਰ-ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਵਸਤੂਆਂ-ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਜੋ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ-ਕੀ ਪਰਚੇਜ਼ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ -ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਫਰਮ-ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। \

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਫਰਮ ਇਸ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਨ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ , ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ

Mohinder Singh Kohli v. The State of Punjab, etc., (Tuli, J.)

ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁੱਲ ਟਰਨ ਓਵਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ